11

ప్రతిబింబం

వెంకటరంగం నిద్ర మంచం మీంచి లేస్తూనే మొదట చేసేపని "హిందూ" పత్రిక చదవటం. చదవటమంటే పేపరంతా చదువుతాడని కాదు, మొదటి పేజీ మాత్రమే. అందులో కూడా ముఖ్యంగా మ్యాట్రిమోనియల్ కాలమ్ మాత్రం చదివి ఒక దీర్ఘ నిట్టూర్పు విడిచి చిన్నగా మంచం దిగుతాడు. కాని ఆ రోజు మాత్రం మంచం మీంచి చాలా సంతోషంగా ఒక్క గంతేసి దిగాడు. దిగుతూనే ఎదురుగావున్న పెద్ద అద్దం ముందు నిలబడి ఆపాద మస్తకం తన ప్రతిబింబాన్ని చూసుకుంటూ మురిసిపోయాడు.

వధువు వయస్సు 25 సంవత్సరాలట! 30 నుంచి 35 లోపల వరుడు కావాలట. విడోవర్ అయినా ఫరవాలేదట. తనను చూసి 35 కంటే ఎక్కువ వయస్సు ఉంటుందని ఎవరనగలరు? అయినా తన వయస్సు మాత్రం యెంత, నలభయ్యేగా! అదయినా పోయిన దీపావళికి గాక ఆ క్రిందటి దీపావళికేగా నిండింది. అయినా వాళ్ళ పిచ్చి కాకపోతే మగవాడికి వయస్సేమిటి? ఇలా ఆలోచిస్తున్న వెంకటరంగం దృష్టి అక్కడక్కడ నెరసివున్న జుట్టుమీద పడ్డది. మనస్సు చివుక్కు మన్నది.

ఆఁ ఈ రోజుల్లో తల నెరవటానికి వయసుకూ సంబంధం ఏమిటి తన పిచ్చి కాకపోతే, అనుకున్నాడు. పక్కింటి సుబ్బమ్మ కూతురు రాజమ్మను తీరా చూస్తే పాతికేళ్లు లేవు, తలంతా ముగ్గు బుట్టయింది. తన కళ్ళముందు బంతాడటం నేర్చుకున్న పిల్ల! ఇక తనకు తల నెరవటం ఒక అబ్బురమా?

ఫొటో కూడా పంపమన్నారు కదూ? ఆఁ ఇప్పుడు మళ్ళీ ఫొటో తీయించుకోవట మెందుకు? తను ౨౩ సంవత్సరాల వయసులో తీయించుకున్న చక్కని ఫొటో ఉన్నది. ఎక్కువ డబ్బయితే అయిందికాని చాలా బాగా తీశాడు ఆ ఫొటోగ్రాఫరు. తన ఫొటో చూస్తుంటే అది తనదేనా, అనే అనుమానం తనకే కలుగుతుంది అప్పుడప్పుడు.

వెంకటరంగం గబగబా టేబిల్ దగ్గరకు వెళ్ళి సొరుగులో ఉన్న ఫోటోను బయటకు తీశాడు. కళ్ళు పెద్దవి చేసి తనివితీరా ఒక్కసారి చూసు కున్నాడు. ఎంత బావున్నది ఫోటో! సరిగా 25 ఏళ్ళ యువకుడి ఫోటోలా ఉన్నది అనుకున్నాడు. కాని, వెంటనే ఒక నిమిషం క్రితం అద్దంలో కన్పించిన తన ప్రతిబింబం గుర్తొచ్చింది. గుండెల్లో ఏదో గుచ్చుకున్నట్లు బాధపడ్డాడు వెంకటరంగం.

అప్పటికీ ఇప్పటికీ రూపంలో భేదం యెంతో లేదు. అప్పుడు జుట్టంతా నల్లగా ఉండేది. యిప్పుడు అక్కడక్కడ కొంచెం తెల్లబడ్డది. నున్నగావుండే బుగ్గలు కొంచెం చప్పబడ్డాయి. కుడిపక్కన రెండు దంతాలు లేకపోవటంవల్ల ఇంకొంచెం లోతుకుపోయాయి బుగ్గలు. ఆ రెండు దంతాలూ కట్టించుకుంటే సరిపోను. ఆ పెద్దకళ్లు ఏమీ చిన్నవికాలేదు కాకపోతే కళ్ళ చుట్టూ కొంచెం ముడతలు పడ్డాయి. చూపులోని చురుకుదనం, కళా తగ్గింది. దానికి కారణం తన నిరాశ, బరువుతో కూడిన జీవితమే. తన భార్య పోయి నప్పటినుంచీ తన ఆనందం, చూపుల్లోని చురుకుదనం తగ్గింది. మళ్ళీ జీవితం లోని ఆనందంతో పాటు అవి మాత్రం ఎంతలోకి వస్తాయి? తను ఆ ఫోటోనే పంపుతాడు. వాళ్ళకు తప్పకుండా అది నచ్చుతుంది. నచ్చటమేమిటి? ఆ పిల్లదాన్ని హృదయానికి హత్తుకుంటూ నిముషం ఒక యుగంగా గడపదా!

తను మర్చిపోయాడు! ఆ పిల్ల వయస్సెంతన్నారు? యిరవై అయిదా? తనకంటే యెంత చిన్నది? తను మహా అయితే ఆమెకంటే పదహారు పది హేడేళ్ళు పెద్దయి ఉంటాడు. అదేమంత చెప్పుకోతగ్గ పెద్ద వయస్సు కాదు! తన నాయనమ్మ చెబుతూండేది. "మగవాడి వయస్సేమిటిరా నాయనా? మా కాలంనాడు ముప్ఫయి యేళ్ల మగవాడికి మూడేళ్ల పిల్లని ఇచ్చి పెళ్ళి చేసేవారు. పెళ్లి నాటికి నాకు యేడేళ్ళు. అప్పటికి మీ తాతకు ముప్ఫయి దాటి రెండేళ్ళకు యెక్కువే అయిందట" నిజంగా యీ ముసలివాళ్ళు చెప్పే మాటల్లో యెంత అనుభవం, యెంత సత్యం ఇమిడి ఉంటాయి. తను కుర్ర తనంలో వాళ్ళ మాటలను యెగతాళి చేసేవాడు. కాని యిప్పుడిప్పుడు అర్థ మవుతోంది, వాళ్ళ మాటల్లోని ~~[illegible]~~ సత్యం.

అయినా పక్కింటి సుబ్బారావును చూడరాదూ! మొన్ననే రెండవ పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. ఆ పిల్లకు ఇరవైకంటే ఎక్కువ వయస్సు ఉండదు

సుబ్బారావయినా మహా అయితే తనకంటే ఐదారేళ్ళు చిన్నయి ఉంటాడేమో. కాని అతనికంటే తనే ఎంతో చిన్నవాడిలాగ నాజూగ్గా ఉంటాడు. ఆ దంపతులు చిలకా గోరింకల్లాగా ఎంత ముచ్చటగా కాలం గడుపుతున్నారు! తను మాత్రం ఎందుకలా గడపలేడు ? ఇంకా సరదాగా ఆనందంగానే గడపవచ్చు. తన దగ్గర ఆ సుబ్బారావు కంటే ఎక్కువ డబ్బు ఉంది కూడాను.

ఇలా ఆలోచిస్తున్న వెంకటరంగం ఆలోచనలకు "నాన్నా ఇవ్వాళ పరీక్ష ఫీజు కట్టాలి" అన్న కొడుకు మాటలతో అంతరాయం కలిగింది. ఉలిక్కి పడ్డాడు. ఎదురుగా అతని పందొమ్మిది సంవత్సరాల కొడుకు ఆశ్చర్యంగా తండ్రి కళ్ళలోకి చూస్తున్నాడు.

వెంకటరంగానికి, తన కొడుకు తన హృదయాన్ని చదువుతున్నట్లనిపించింది. యీ రోజే తనకు అంత పెద్ద కొడుకున్నట్లు అతనికి తట్టింది. నిన్నా మొన్నటివాడు చెట్టులాగా ఎంత పెరిగాడు! రెండేళ్ళలో వీడికి పెళ్ళి చేయాలి. వీడికంటే తను చేసుకోబోయే పిల్ల యెంత పెద్దది ? అయిదు, ఆరు సంవత్సరాలా ? ఎందుకో తెలియకుండానే ఎదురుగా నిల్చున్న కొడుకు మీద వెంకటరంగానికి కోపం వచ్చింది. తల్లి చనిపోయిన తరువాత తన కొడుకుమీద కోపం రావడం అదే మొదటిసారి. పలక్కుండా బీరువాలోని డబ్బు తీసి టేబిల్ మీద విసిరి కొట్టాడు కోపంగా. కొడుకు ఆశ్చర్యంతో అభిమానంతో కూడిన బాధతో మాట్లాడకుండా ఆ డబ్బు తీసుకుని వెళ్ళిపోయాడు.

వెళుతున్న కొడుకు పాలిపోయిన ముఖం చూసి వెంకటరంగం బాధపడ్డాడు. అనవసరంగా తను ఎందుకు అలా ప్రవర్తించానా అనుకున్నాడు.

తనకు అంత పెద్ద కొడుకు ఉన్నట్లు తెలిస్తే వాళ్ళు పిల్లను ఇస్తారా ? ఆఁ ఎందుకివ్వరు ? విడోయర్ అయినా ఫరవాలేదని వాళ్ళే రాశారు! విడోయర్‌కు పిల్లలుండకుండా ఎలా ఉంటారు ? కాకపోతే వచ్చిన చిక్కల్లా తన కొడుకు వయస్సును బట్టే తన వయస్సునూ పెంచుతారు. వాడి దుంప తెగ పందొమ్మిదేళ్లకే పాతికేళ్ళ వాడిలాగ పెరిగిపొయ్యాడు. వంటి ఊపిరి వాడయితే నాలుగేళ్లు తగ్గించయినా చెప్పవచ్చును.

అసలు తనకు కొడుకు ఉన్నట్లు ప్రత్యేకం చెప్పవలసిన అవసరం మాత్రం ఏమిటి ? అంతగా అడిగితే అప్పుడే చూసుకోవచ్చు అనుకున్నాడు.

ఇలా ఆలోచిస్తూ కాలకృత్యాలు తీర్చుకోవటానికి లేచాడు వెంకటరంగం. ఎన్నెన్నో ఆలోచనలు ముసురుకొస్తున్నాయి ఈగల్లాగ "ఝుయ్" మంటూ.

వెంకటరంగం బ్యాంకిలో మేనేజరుగా పని చేస్తున్నాడు. నెలకు 300 వందలు జీతం. కుటుంబ ఖర్చులు పోగా సంవత్సరానికి కనీసం వెయ్యి రూపాయలన్నా బ్యాంకులో వేసుకుంటాడు. భార్యవైపునుంచి కొంత ఆస్తి వచ్చింది. భార్యను ఎంతో ప్రేమించేవాడు. పదిహేను సంవత్సరాలయింది భార్య చనిపోయి. అప్పటికి అతను కొడుకు రాజుకు అయిదు సంవత్సరాలు. భార్యకు మళ్ళీ పెండ్లి చేసుకోననీ, ఆమె ప్రేమ చిహ్నమైన ఆ ఒక్క కొడుకును ప్రాణంతో సమానంగా చూసుకుంటాననీ వాగ్దానం చేశాడు. ఆ ప్రకారంగానే పది సంవత్సరాలు ఎంతో నిబ్బరంగా, నిశ్చలమైన జీవితాన్ని గడుపుకొచ్చాడు. భార్య దినం కూడా వెళ్ళక మునుపే, పెళ్లి మనువులు మాట్లాడే మగవాళ్లంటే అతనికెంతో అసహ్యం. తన ఫ్రెండ్స్‌తో ఆ విషయాన్నే ఎప్పుడూ చర్చించేవాడు.

కాని వెంకటరంగంలో అయిదు సంవత్సరాల క్రితం మార్పు వచ్చింది. అది ఒక్కరోజు అకస్మాత్తుగా వచ్చిందని చెప్పటానికి వీల్లేదు. అతని మనస్సులో ఏ మూలనో అజ్ఞాతంగా దాగివున్న కోర్కె క్రమంగా పెరిగి ఒక రోజు ప్రబలమై బయటపడ్డది. అంతే. ఆ కోర్కె మాట్రిమోనియల్ కాలం చదివేప్పుడే బయిటపడ్డది. దాంతోనే ఫలించబోతున్నది. అప్పటినుంచి, అంటే యీ అయిదు సంవత్సరాలనుంచి నిద్ర లేస్తూనే అతడు చేసే మొదటి పని మాట్రిమోనియల్ కాలం చదవటం.

* * * * *

ఆ రోజు వెంకటరంగం తెల్లవారి తొమ్మిది గంటలనుంచి పదకొండు గంటలవరకు అద్దం ముందు నిల్చొని మేకప్ చేసుకున్నాడు. అంతా అయిన తర్వాత ఇంకొకసారి చూసుకుని తన వయస్సంతా ఏమయిపోయిందా అని ఆశ్చర్యపోయాడు. కారులో బయలుదేరాడు పెళ్లి చూపులకు. ఆలోచనా తరంగాల్లో ఊపిరి సలపకుండా కొట్టుకుంటున్న మనస్సు కారు ఆగటంతోటే బయటపడ్డది.

అతనికొరకే యెదురుచూస్తున్న ఓ యిరవయ్ సంవత్సరాల యువకుడు వెంకటరంగాన్ని లోపలకు ఆహ్వానించాడు. బహుశా వధువు తమ్ముడు అయి వుండవచ్చు అనుకున్నాడు వెంకటరంగం. కాబట్టి అతని అక్క యింకా బావుంటుంది అనుకున్నాడు.

ఆ హాల్లో పెద్ద టేబులూ, ఐదారు కుర్చీలూ వేసివున్నాయి. వెంకటరంగం ఒక కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. వాకిట్లోనుంచి ఎవరో ప్రవేశిస్తుంటే కళ్ళు పెద్దవి చేసుకుని చూశాడు. ఒక ముసలాయన; బహుశా ఆమె తండ్రిగారై వుంటారు అనుకున్నాడు.

ఆ యిద్దరూ పరస్పర పరిచయం తర్వాత బాతాఖానీలోకి దిగారు. కాని వెంకటరంగం కళ్ళుమాత్రం వాకిలికి కట్టివున్న కర్టెన్ కదిలినప్పుడల్లా ఎంతో ఆశగా చూస్తూ మరల నిరాశతో వాలుతున్నాయి. అది అర్థంచేసుకున్నట్లు ముసలాయన లోపలకు వెళ్ళాడు.

ఐదు నిముషాల్లో మరల కర్టెన్ కదిలింది. ముసలాయన రావటంచూసి వెంకటరంగం నొసలు ముడుచుకున్నాడు. రెండో నిముషంలో మొదట వెంకటరంగాన్ని ఆహ్వానించిన యువకుడు ఇద్దరు యువతులు ప్రవేశించారు. వెంకటరంగం కళ్ళు ఆనందంతో మెరిసిపోతున్నాయి. ఆ అమ్మాయిలిద్దరూ వెంకటరంగం ఎదురుగా కూర్చున్నారు. యిద్దరూ అక్కచెల్లెళ్ళలాగున్నారు. ఒక అమ్మాయికి 25 లేక 26 సంవత్సరాలుంటాయి, రెండవ ఆమెకు 35 లేక 36 వుండవచ్చును.

అందరకు ఫలహారాలు వచ్చాయి. వెంకటరంగం ఆలోచిస్తున్నాడు పిల్ల అందమయినదే. చాలా చిన్న పిల్లలాగకూడ వున్నది. వెంటనే తన వయస్సు గుర్తురాగానే గతుక్కుమన్నాడు. మరల సరిపెట్టుకుని లేని వుత్సాహం తెచ్చుకుని ఆ అమ్మాయిని పలకరించాడు.

'నీ పేరేమిటి?'

'సరళ'

ఆ అమ్మాయి నిస్సంకోచంగా నిర్భయంగా జవాబిచ్చింది. ఆమెను చూస్తే ఉత్సాహంగానేవున్నది. తనను చూసి పెద్దవాడని కానీ లేక ఇష్టంలేనట్లు కానీ ఆమెయేమీ ప్రవర్తించలేదు. వెంకటరంగం హృదయం ఆనందంతో వుర

వళ్ళు పరవళ్ళు తొక్కుతోంది. తన హృదయంలోని ప్రేమనంతా కళ్ళద్వారా కడవలోని నీళ్ళను గుమ్మరించినట్లు గుమ్మరించ ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

వచ్చే ఉద్రేకాన్నీ, సంతోషాన్నీ అణచుకుంటూ ఏదో మాట్లాడించాలనే కోర్కెతో, ఎమితోచక 'మీ అక్కయ్య పేరేమిటి?' అన్నాడు.

'సుందరి' అన్నది వచ్చే నవ్వును ఆపుకుని క్రీగంటితో అక్కను చూస్తూ. సుందరి ముఖం ముంచుకొచ్చే సిగ్గుతెరలతో కప్పుకున్నది. తల వంచుకొనే వెంకటరంగాన్ని చూస్తున్నది. వెంకటరంగం చూపుల్తో చూపులు కలవగానే తల యింకొంచెం వాలిపోయింది.

వెంకటరంగం వళ్ళు అపహాస్యంతో కంపరమెత్తిపోయింది. తనను చూస్తే ఇంత వయస్సువచ్చిన ఈమెకెందుకో ఇంతసిగ్గు! పెండ్లికూతురికిలేని యీ పుట్టిముంచుకొచ్చే సిగ్గు ఈమె కెందుకో? పెండ్లికూతురు చిన్నపిల్లయినా చాలా సింపుల్‌గానే వచ్చింది. పెండ్లికూతురుకంటె అక్కమున్తాబే ఎక్కువగావుంది. ఇలా ఆలోచిస్తున్న వెంకటరంగం 'బావగారు యేదో చాలా సీరియస్‌గా ఆలోచిస్తున్నారే అన్న మాటల్తో వీపుమీద ఆకస్మాత్తుగా హంటర్‌దెబ్బ పడ్డవానిలాగ వులిక్కిపడ్డాడు.

"బావగారూ; మా అక్కయ్యకు చచ్చే సిగ్గు. అందులో పెళ్ళికూతురు చూడండి" అంటూ ఏదో మాట్లాడుతోంది సరళ గలగలమంటూ.

వెంకటరంగానికి ఆమె మాటలేమీ విన్పించటంలేదు. తల దిమ్మెరపోయింది. చెవులు దిబ్బళ్లుపడ్డాయి ఒక్క నిముషంకూడా అక్కడ కూర్చోలేక నిలబడ్డాడు. అందరూ తెల్లబోయి చూస్తున్నారు.

"నాకు చాలా తలనొప్పిగావుంది. ఇంటికెళ్లి ఉత్తరం రాస్తాను" అని యెలాగో అనగలిగాడు. ఇంకొకరు మాట్లాడటానికికూడా అవకాశం ఇవ్వకుండా గబగబా వెళ్ళి కారులో కూలబడ్డాడు.

కారు శరవేగంతో పోతున్నది. అతని ఆలోచనలు అంతకన్నా వేగంగా పరుగులు తీస్తున్నాయి.

'ఎంతమోసం! పాతికేళ్ళని రాసి నలభైమేళ్ళ ముసలమ్మాయినా తనకు చూపెట్టేది?' అవమానంతో వళ్ళంతా వణికిపోతోంది. అది పోతున్న కణతలను గట్టిగాపట్టుకొని సీటులో జాగ్లపడికూర్చున్నాడు. కారు యిల్లు

చేరింది. బరువెక్కిన హృదయంతో గదిలోకివెళ్ళి బెడ్‌మీద కూలబడ్డాడు. ఎదురుగా అద్దంలో తన ప్రతిబింబం కన్పిస్తున్నది. ఒకగంటక్రితం తన రూపానికి యిప్పటికి ఎంత భేదంవుంది" అనుకున్నాడు. కలగాపులగంగా నెరసి అసహ్యంగావున్న జుట్టూ, ముడతలుపడి కాంతివిహీనంగా వున్న కళ్లూ, లోతుకుపోయిన బుగ్గలు ! అబ్బా ఎంత వయస్సుమళ్ళినవాడులాగ కన్పిస్తున్నాడు. ఇంక చూసుకోలేకపోయాడు తన ప్రతిబింబాన్ని అద్దంలో.

నిజంగా ఆ అమ్మాయి తనకంటే చిన్నదే. తనకంటే అందంగానే ఉన్నది. వాళ్ళ చెల్లెల్ని చేసుకోవాలనుకోవటం ! అంత చిన్న అమ్మాయిని చేసుకోవటం అన్యాయం కాదూ ? తన కొడుకే మగ కాకుండా ఆడపిల్లయితే సరిగ్గా ఆ సరళ అంతే ఉండేవాడు !

తనలాంటి పెద్దవాళ్లు చిన్న పిల్లల్ని చేసుకుని అనుభవించేది మాత్రం ఏముంటుంది ? ఇంకా నయం తనకు ఇప్పటికయినా ఆ మాత్రం వివేకజ్ఞానం కలిగింది !

ఇలా ఆలోచిస్తున్న వెంకటరంగం కళ్లముందు సుందరి సిగ్గు తెరల భారంతో వంగిపోతున్న ముఖం, ఆ బరువైన రెప్పల చాటునుండి తొంగి చూస్తూన్న కళ్లూ కన్పిస్తున్నాయి. వెంకట రంగం హృదయంలో ఎవరో చక్కిలి గింతలు పెడుతున్నారు. నరాల్లో రక్తం వేగంగా ప్రవహిస్తోంది. లేచివెళ్లి లెటర్‌పాడ్ తీసి ఉత్తరం రాయడం ప్రారంభించాడు. తనకేమీ ఈ వివాహంలో అభ్యంతరం లేదనీ, వీలయినంత త్వరలో లగ్నం పెట్టమనీ రాసి పోస్టుచేశాడు.

తన ఉత్తరానికి జవాబుకోసం ఆతృతతో వేచివున్న వెంకటరంగానికి మరనాటికల్లా జవాబువచ్చింది. తన అంగీకారం తప్ప, యీ వివాహానికి మరే ఆటంకం లేదని భావిస్తున్న వెంకటరంగానికి ఆ ఉత్తరం చదివేసరికి నెత్తిన పిడుగు పడ్డట్టయింది.

కన్యాదాత తన కుమార్తెను ఈడూ జోడూ అయిన వ్యక్తికే ఇవ్వదలిచాట్ట ! వెంకటరంగం ఆస్తి పాస్తులూ, గౌరవ మర్యాదలూ ఆయనకు తృప్తి కలిగించినా, వయస్సు విషయం ఆలోచిస్తే మనస్సు చివుక్కు మన్నదిట !

ఎంతో మర్యాదతో, సానుభూతితో కూడిన జవాబు ! కాని వెంకట రంగం ఆశించిందీ, కాంక్షించిందీ అదికాదు !

ఆ జవాబుతో వెంకటరంగం దిమ్మెరపొయ్యాడు. దూరం ఆలోచిస్తే వధూవరుల వయస్సు ఈడు జోడుగానే ఉంది. ఒకళ్ళ నొకళ్ళు మోసం చేసుకోవాలని చూశారు. దానికీ దీనికీ చెల్లు అనుకుని తాను సరిపెట్టుకుని, ఆమెచేత మోసగించ బడలేదనే పిచ్చి భ్రమతో ఈ వివాహానికి అంగీకారాన్ని తెలిపాడు ! కాని ఆమె మాత్రం తాను మోసగించబడినట్లే ఈ సంబంధానికి నిరాకరణ చూపింది ! మోసగించబోయి, మోసగించబడినట్లయింది.

అతని మనస్సు విరిగిపోయింది. ఆ నాటినుంచి హిందూ పత్రికలోని మాట్రిమోనియల్ ప్రకటనలు చూడకూడదని నిశ్చయించుకున్నాడు. ఉదయం లేవగానే అద్దంలో తన ప్రతిబింబాన్ని చూసుకోవటం వల్లనే ఈ పొరపాటు జరిగింది ! నిజానికి తన ప్రతిబింబం తనను నిరుత్సాహపరిచి ఉండవలసింది. కాని అందుకు మారుగా తనకు ఉత్సాహాన్నిచ్చి తన మనశ్శాంతిని భంగ పరిచింది. కనుక ఉదయం లేవగానే అద్దం ముందుకు పొయ్యే సాహసాన్ని అతను కోల్పొయ్యాడు.

(ఆంధ్రపత్రిక - మాసపత్రిక) '54